2024/2349

10.10.2024.

REZOLUCIJA (EU) 2024/2349 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 11. travnja 2024.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu za financijsku godinu 2022.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu za financijsku godinu 2022.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0113/2024),

A. budući da je prema izvještaju o prihodima i rashodima ([1]) Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”) njezin konačni proračun za financijsku godinu 2022. iznosio 693 122 859 EUR, što je povećanje od 29,50 % u odnosu na 2021.; budući da se proračun Agencije uglavnom financira iz proračuna Unije;

B. budući da bi sva tijela, uredi i agencije Unije trebali biti transparentni i u potpunosti odgovarati građanima Unije za sredstva koja su im povjerena;

C. budući da je Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za financijsku godinu 2022. („izvješće Revizorskog suda”) izjavio da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne;

D. budući da od prosinca 2019. Agencija provodi novi mandat s ključnim povećanjem u pogledu misija i osoblja, za što je potreban odgovarajući proračun;

E. budući da su proračun Agencije i izvršenje plana radnih mjesta znatno povećani tijekom 2022. zbog proširenog mandata temeljem Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]);

F. budući da je Revizorski sud u svojem tematskom izvješću br. 8/2021 o podršci Agencije upravljanju vanjskim granicama utvrdio nekoliko nedostataka povezanih s primarnim aktivnostima Agencije, a to su praćenje stanja, analiza rizika, procjena ranjivosti, zajedničke operacije i brze intervencije na granicama, operacije vraćanja i osposobljavanje Agencije te nedostatak procjena potreba i učinka prije eksponencijalnog povećanja izdataka Agencije;

1. podsjeća da je Agencija, nakon nalaza Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i ostavke bivšeg izvršnog direktora Agencije u travnju 2022., izradila akcijski plan u kojem su predstavljene konkretne mjere koje treba poduzeti za rješavanje različitih nedostataka u područjima u kojima su potrebna poboljšanja, kao što su organizacijska kultura, transparentnost i odgovornost te okvir za temeljna prava; prima na znanje, prema izvješću Agencije (potpisanom 24. listopada 2023.) u pogledu trećeg tromjesečja 2023. upućenom radnoj skupini Europskog parlamenta za nadzor Frontexa (FSWG), provedbu većine mjera koje se odnose na preporuke FSWG-a, radne skupine upravnog odbora Agencije za temeljna prava i pravne operativne aspekte operacija (FRaLO), Europskog ombudsmana i OLAF-a; poziva Agenciju da u potpunosti provede akcijski plan i nastavi izvještavati tijelo nadležno za davanje razrješnice o napretku po tom pitanju; poziva Agenciju da u cijelosti i prioritetno provede sve preostale preporuke FSWG-a, radne skupine upravnog odbora Agencije, FRaLO-a, Europskog ombudsmana, Revizorskog suda i OLAF-a; ponovno ističe važnost stalnog preispitivanja i kontrole aktivnosti upravljačkog tima radi pravodobnog utvrđivanja i rješavanja problema; prima na znanje da je voditelj novoosnovanog Ureda za inspekciju i kontrolu (ICO) izradio akcijski plan, predstavljen upravnom odboru u siječnju 2023., radi daljnjeg postupanja u vezi s primjedbama iz izvješća OLAF-a koja su dovela do ostavke bivšeg izvršnog direktora Agencije; poziva Agenciju da uloži još više napora i poduzme sve potrebne mjere kako bi se zajamčilo potpuno poštovanje standarda Unije, posebno u području proračunskog i financijskog upravljanja, temeljnih prava, organizacijske kulture i transparentnosti; podsjeća na drugu istragu OLAF-a o praksama upravljanja u Agenciji koja je u tijeku, svega devet mjeseci nakon završetka prve istrage OLAF-a; zahtijeva da se optužbe za povredu dužnosti temeljito provjere i istraže; poziva Agenciju da osigura potpunu i iskrenu suradnju s OLAF-om tijekom svih faza istrage te da redovito izvješćuje Parlament o napretku i ishodu istrage;

([1]) SL C 141, 29.3.2022., str. 112.
([2]) Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

2. izražava zabrinutost zbog nekoliko preostalih neriješenih pravnih postupaka i kritika o uključenosti Agencije u kršenja ljudskih prava, što nije u skladu s njezinim propisima i obvezama u području temeljnih prava;

3. prima na znanje mjere Agencije u pogledu transparentnosti i nadzora, odnosno pružanje pregleda njezinih aktivnosti Parlamentu i Vijeću putem novog alata za izvješćivanje pod nazivom „preglednik”; potiče predsjedatelje upravnog odbora Agencije da nastave pozivati promatrače Parlamenta na svoje sastanke i da razmotre proširenje tih poziva na sve točke dnevnog reda, uključujući točke zatvorene za javnost, te da i dalje stavljaju na raspolaganje sve popratne dokumente bez iznimke i, ako se to smatra potrebnim, na povjerljiv način;

Proračunsko i financijsko upravljanje

4. konstatira da je, nakon dviju izmjena proračuna kojima se proračun Agencije za 2022. smanjio za približno 47 milijuna EUR, praćenje proračuna tijekom te godine rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 99,40 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, što je povećanje od 4,70 % u odnosu na 2021.;

5. sa zabrinutošću primjećuje da je, unatoč kontinuiranim naporima koje je Agencija, kako je navela 2021., poduzela radi unapređenja izvršenja proračuna, stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje 2022. i dalje bila niska i iznosila 50,25 %, što je smanjenje od 0,17 % u odnosu na 2021.; međutim, potvrđuje da se u apsolutnom smislu godišnja vrijednost plaćanja povećala u razdoblju od 2020. do 2022.; prima na znanje ponovljeno objašnjenje Agencije prema kojem se niska razina stope izvršenja proračuna povezuje s prirodom rashoda Agencije;

6. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog sve veće razine sredstava C8 Agencije (automatski prijenos) tijekom posljednjih godina, koja je 2022. iznosila 240,4 milijuna EUR, dok je u prethodne dvije godine iznosila 159,4 milijuna EUR (2021.) i 102 milijuna EUR (2020.); u tom kontekstu također primjećuje povećanje sredstava C8 Agencije u odnosu na povećanje godišnjeg proračuna Agencije, koji se u razdoblju od 2019. do 2022. povećao pomnoženo faktorom 2,1, a sredstva C8 faktorom 2,9; konstatira da se razina plaćanja (84 %) sredstava C8 dodatno smanjila 2022. (87 % za 2021.); međutim, prima na znanje komentar Agencije da je na taj pokazatelj utjecala kompliciranа situacija u lancu opskrbe koja je dovela do kašnjenja u isporuci naručenih usluga i proizvoda; osim toga, poziva Agenciju i Komisiju da tijelu nadležnom za davanje razrješnice dostave pojedinosti o podrijetlu i fazama financijske obveze u iznosu od 9,3 milijuna EUR iz 2022.;

7. sa zabrinutošću prima na znanje „posebnu napomenu” iz izvješća Revizorskog suda, već drugu godinu zaredom, u vezi s izjavom računovodstvenog službenika Agencije o tome da valjanost računovodstvenog sustava Agencije nije mogla biti potvrđena jer nedostaju informacije koje se odnose na IT sustav u vlasništvu Komisije kojim se dostavljaju računovodstveni podaci; prima na znanje odgovor Agencije iz izvješća Revizorskog suda o tom pitanju, prema kojem je dio koji nedostaje za potvrdu valjanosti računovodstvenog sustava sustav upravljanja službenim putovanjima (MiPS);

8. konstatira, treću godinu zaredom, „posebnu napomenu” koja se ponavlja i koju je Revizorski sud sastavio na temelju bilješki uz završnu godišnju računovodstvenu dokumentaciju Agencije, u vezi s doprinosom zemalja pridruženih Schengenu, koji je prikazan manjim od stvarnog, što je 2022. bilo ekvivalentno iznosu od 3,2 milijuna EUR, dok je doprinos Unije bio prikazan većim od stvarnog za isti iznos; zabrinut je jer su sporazumi između Unije i zemalja pridruženih Schengenu koji služe kao pravna osnova za izračun njihovih doprinosa proračunu Unije nejasni i omogućuju različita tumačenja, što rezultira nižim doprinosom tih zemalja, izračunatim na oko 7 %; prima na znanje odgovor Agencije iz izvješća Revizorskog suda o tome da računovodstveni službenik Agencije s jedne strane i upravni odbor Agencije, Komisija i zemlje pridružene Schengenu s druge strane imaju različito razumijevanje načina primjene izračuna doprinosa zemalja pridruženih Schengenu na temelju postojećih sporazuma s tim zemljama; konstatira da je prema tumačenju Agencije metodologija koja se upotrebljava od 2016. u skladu s primjenjivim pravnim okvirom i sporazumima te da je upravni odbor Agencije 2021. zaključio da metodologija izračuna doprinosa koje uplaćuju zemlje pridružene Schengenu neće biti revidirana; prima na znanje ponovno iznesene argumente Revizorskog suda o tome zašto je tumačenje Agencije pogrešno; mišljenja je da doprinos zemalja pridruženih Schengenu za proračun Agencije ne bi nikako smio biti manji od očekivanog te poziva da se preispita tumačenje Agencije u pogledu metodologije;

9. sa zabrinutošću prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda opažanja o precijenjenim obračunanim troškovima nastalih 2022. za troškove službenih putovanja Agencije i nedostatku formaliziranih smjernica ili postupaka u Agenciji kako bi se osigurao dosljedan izračun obračunanih troškova; poziva Agenciju da riješi taj nedostatak i o tome izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;

Uspješnost

10. konstatira da se Agencija 2022. služila nizom mjera (240) kao ključnim pokazateljima uspješnosti za procjenu uspješnosti svojih (58) aktivnosti, koje je usvojio upravni odbor Agencije i koje proizlaze iz jedinstvenog programskog dokumenta za razdoblje od 2022. do 2024.; prima na znanje stopu provedbe godišnjeg programa rada Agencije za 2022. od 85,20 %, prema samoprocjeni Agencije; pohvaljuje ukupno poboljšanje kvalitativnih ključnih pokazatelja uspješnosti Agencije; međutim, prima na znanje pogoršanje nekih ključnih pokazatelja uspješnosti Agencije, kao što je stopa zakašnjelih plaćanja, koja je 2022. iznosila 20 % (u usporedbi s 12 % za 2021.);

11. izražava zahvalnost na brzim mjerama koje je Agencija poduzela nakon nezakonite i ničim izazvane ruske invazije na Ukrajinu zbog koje su milijuni Ukrajinaca pobjegli iz svoje zemlje i pristigli u Uniju; u tom kontekstu pohvaljuje Agenciju za: aktiviranje mehanizma za odgovor na krizu i posebnog tima za odgovor na krizu koji je bio operativan 24 sata dnevno sedam dana u tjednu; potpisivanje sporazuma o statusu s Moldovom u rekordnom vremenu, što je dovelo do pokretanja nove zajedničke operacije „Zajednička operacija Moldova 2022."; raspoređivanje oko 500 službenika stalnih snaga koji rade na granici Unije s Ukrajinom i duž cijele istočne granice Unije od Finske do Rumunjske te; raspoređivanje drugih operativnih sredstava (pomorskih, zračnih, zemaljskih) na 102 nove operativne lokacije; konstatira da je rat u Ukrajini promijenio Uniju i način na koji građani Unije vide njezinu sigurnost, posebno na istočnim granicama; ističe da je Unija suočena s najvećim brojem nezakonitih prelazaka granice od 2016.;

12. prima na znanje razne inicijative koje je Agencija poduzela 2022., uključujući potpisivanje sporazuma o statusu sa Sjevernom Makedonijom i memoranduma o razumijevanju i operativnog akcijskog plana s Ciprom, kao i udvostručenje prisutnosti Agencije u zajedničkoj operaciji *Serbia Land 2022*. i otvaranje novog operativnog područja na srpsko-mađarskoj granici; naglašava da je Sud Europske unije zaključio da aktivnosti Mađarske nisu u skladu s Direktivom o vraćanju i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima; sa zabrinutošću konstatira da je Agencija, iako je izjavila da je tijekom 2021. obustavila operacije iz Mađarske, ipak nastavila podupirati operacije vraćanja u Mađarskoj; ponavlja pozive FSWG-a izvršnom direktoru te Agencije da obustavi operacije iz Mađarske;

13. konstatira da je Agencija dovršila i evaluirala pilot-projekt o raspoređivanju časnika za vezu država članica u sjedište Agencije; pozdravlja činjenicu da je provedena interna evaluacija tog pilot-projekta i da je Agencija odlučila nastaviti s tim oblikom suradnje s državama članicama; poziva sve države članice da rasporede časnike za vezu u Agenciju;

14. konstatira da je u sklopu operativnih aktivnosti koje su se provodile na kopnenim granicama tijekom 2022. evidentirano približno 49 000 incidenata u kojima je sudjelovalo više od 26 000 uhićenih nezakonitih migranata i 700 uhićenih krijumčara; prima na znanje napore Agencije koji su doveli do vraćanja 24 850 državljana trećih zemalja zrakoplovima (povećanje od 35 % u odnosu na 2021.), od čega je 9 919 osoba vraćeno čarter letovima u 291 operaciji u 32 države povratka, a 14 931 osoba (povećanje od 84 % u odnosu na 2021.) vraćena je putem 8 789 linijskih letova u 116 država povratka; nadalje primjećuje napore Agencije u okviru svih zajedničkih pomorskih operacija tijekom 2022., koje su dovele do otkrivanja 1 105 posrednika i 11 trgovaca ljudima, zapljene desetaka tona krijumčarenih droga i spašavanja tisuća migranata; istodobno konstatira da su u posljednje vrijeme zabilježene brojne tragedije kao što su brodolomi i drugi smrtonosni incidenti s migrantima na Sredozemnom moru; poziva Agenciju da u potpunosti surađuje u istrazi koju provodi Ombudsman; primjećuje da je Agencija 2022. provela 1 422 višenamjenske nadzorne misije, tijekom kojih je otkriveno 1 177 događaja i 51 362 migranata;

15. prima na znanje povećanje vraćanja na dobrovoljnoj osnovi uz potporu Frontexa s 26 % 2021. na 39 % 2022.; pohvaljuje provedbu prvih operacija vraćanja koje je u cijelosti predvodio Frontex, pri čemu je Agencija, preuzimajući ulogu države članice organizatorice, vratila 80 državljana trećih zemalja u Albaniju i Nigeriju; prima na znanje izvješće Agencije naslovljeno „Suradnja između Agencije i trećih zemalja tijekom 2022.", u kojem je Agencija iznijela pojedinosti o svojim aktivnostima vanjske dimenzije, kao što su: daljnji razvoj dijaloga i suradnje s raznim partnerima (npr. sa zapadnim Balkanom, regijom Istočnog partnerstva, Afrikom i Bliskim istokom); njezin rad na standardima zaštite podataka i temeljnim pravima; pružanje tehničke i operativne pomoći trećim zemljama kako bi se uhvatile u koštac sa, među ostalim, prekograničnim kriminalom; te mjere za izgradnju kapaciteta (npr. osposobljavanje); izražava zabrinutost zbog određenih navoda koji bi mogli upućivati na uključenosti Agencije u kršenja ljudskih prava, među ostalim u njezinim aktivnostima vanjske dimenzije, posebno kada je riječ o navodnom olakšavanju nezakonitog odgurivanja na vanjskim granicama Unije; konstatira da je Agencija, prema nedavnim informacijama koje je dostavila, u posljednje tri godine s libijskim akterima dijelila koordinate migranata u nevolji; prima na znanje dva neriješena izvješća o ozbiljnim incidentima u vezi s presretanjima migranata koje je provela skupina Tareq Bin Zeyad, nakon što ih je Agencija detektirala;

16. pozdravlja prvo izvješće Agencije o funkcioniranju Eurosura, ključnog instrumenta namijenjenog poboljšanju svjesnosti o stanju i povećanju sposobnosti reagiranja u svrhu upravljanja granicama preko razmjene informacija i suradnje između država članica i Agencije; sa zadovoljstvom prima na znanje, na temelju navedenog izvješća, napredak postignut u različitim područjima kao što su tehnički razvoj aplikacija koje se upotrebljavaju za potrebe Eurosura, razvoj 17 usluga u okviru Eurosurovih usluga spajanja (s relativno velikim brojem zahtjeva država članica u pogledu usluga satelitskih snimaka i obalnog nadzora) i razvoj plana za preoblikovanje i razvoj Eurosura 2.0 s ciljem potpune interoperabilnosti različitih aplikacija i sustava do 2026.; prima na znanje, iz konsolidiranog godišnjeg izvješća o radu Agencije za 2022., napredak koji je Agencija ostvarila u pogledu Eurosura tijekom 2022. te poziva Agenciju da ubrza svoje napore kako bi ga u potpunosti uskladila sa zahtjevima Uredbe (EU) 2019/1896 i provedbenim uredbama o Eurosuru;

17. pohvaljuje Agenciju za znatan napredak koji je 2022. postigla u pogledu uspostave središnje jedinice (ECU) europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) uz pomoć aktivnosti kao što su razvoj internih pravila i postupaka, srednjoročne strategije, okvir za angažman, analize učinka na poslovanje, kao i izrada planova sigurnosti, kontinuiteta poslovanja i oporavka od katastrofa te provedba prve procjene rizika ECU-a; konstatira da je u svrhu uspostave ECU-a Agencija tijekom 2022. finalizirala zapošljavanje drugog niza osoblja ECU-a i tako dosegnula stopu od 55 % svih predviđenih radnih mjesta te je pokrenula druge postupke zapošljavanja; pozdravlja činjenicu da je Komisija 2022. uz potporu Agencije pokrenula kampanju za informiranje javnosti u svrhu promicanja ETIAS-a među državljanima 60 zemalja koje su oslobođene od viznog režima; prima na znanje druga operativna postignuća Agencije, kao što su pokretanje razvoja novog zapovjednog lanca za stalne snage s jedinstvenom operativnom koordinacijskom strukturom i delegiranje više odgovornosti za donošenje odluka na terenu;

18. pozdravlja godišnje izvješće Agencije o praktičnoj primjeni Uredbe (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) u pogledu pomorskih operacija Agencije tijekom 2022., a posebice zajedničkih operacija: *Themis* (Italija), *Poseidon* (Grčka), *Indalo* (Španjolska), *Opal Coast* (Belgija i Francuska) te višenamjenska pomorska operacija *Black Sea* (Bugarska i Rumunjska); prima na znanje opažanje Agencije da postoji asimetrija između standarda i zahtjeva koji se primjenjuju na Agenciju u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014 i onih koji se primjenjuju na druge aktere (npr. NATO, EMSA, EFCA) koji su uključeni u pomorske operacije, s obzirom na to da ti akteri, kada djeluju uz potporu Agencije, slijede međunarodno pomorsko pravo; podupire Agenciju u razmatranju mogućnosti da se u relevantne sporazume o statusu uključe standardi slični onima iz Uredbe (EU) br. 656/2014;

19. ističe važnost snažne i učinkovite Agencije koja dobro funkcionira i koja državama članicama može pomoći u upravljanju zajedničkim vanjskim granicama Unije i osigurati integrirano upravljanje granicama s ciljem učinkovitog upravljanja tim granicama u potpunosti u skladu s temeljnim pravima; prima na znanje podijeljenu odgovornost Agencije i država članica u ispunjavanju obveza u pogledu temeljnih prava; naglašava da je učinkovito i pravedno upravljanje vanjskim granicama od ključne važnosti za očuvanje schengenskog područja kao područja slobode, sigurnosti i pravde; ističe da su bliska suradnja i sporazumi s trećim zemljama u aspektima kao što su sporazumi o ponovnom prihvatu, pružanje tehničke pomoći, osposobljavanje i zakonite aktivnosti vraćanja, zajedno s pružanjem razvojne potpore, važni za promicanje učinkovitog upravljanja granicama Unije ako one u potpunosti poštuju temeljna prava; poziva Agenciju i države članice da dodatno razviju strukture za suradnju te za razmjenu informacija i najboljih praksi;

20. prepoznaje ključnu ulogu koju službenik za temeljna prava ima od 2021. u provedbi različitih preporuka povezanih s temeljnim pravima koje su dali Europski ombudsman, FSWG i FRaLO; prima na znanje iz godišnjeg izvješća službenika Agencije za temeljna prava za 2022. da je većina tih preporuka bila provedena; poziva Agenciju da u potpunosti surađuje sa službenikom za temeljna prava i provede sve njegove preporuke;

21. podsjeća da su Agencija i relevantna tijela država članica glavni jamci snažnih i zaštićenih europskih vanjskih granica uz istodobno poštovanje temeljnih prava i obveza međunarodne zaštite; konstatira da je službenik za temeljna prava u svojem mišljenju od 1. rujna 2022. zaključio da su ispunjeni uvjeti za aktiviranje članka 46. Uredbe o Frontexu; nadalje konstatira da je radna skupina Agencije za temeljna prava na temelju članka 46. izdala niz preporuka o temeljnim pravima u Grčkoj, od kojih su četiri u potpunosti provedene u listopadu 2023.; prima na znanje da radna skupina Agencije namjerava pratiti daljnji napredak kao i to da se preporučene mjere i dalje primjenjuju; poziva na to da provedba svih preporuka bude prioritet te poziva Agenciju da nastavi obavještavati Parlament o postignutom napretku;

([3]) Uredba (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 189, 27.6.2014., str. 93.).

22. prima na znanje istragu Europskog ombudsmana (predmet OI/3/2023/MHZ) o ulozi Agencije u operacijama traganja i spašavanja koja je pokrenuta nakon tragedije Adriana u lipnju 2023.; sa zabrinutošću prima na znanje zaključke Ombudsmana da Agencija nije u stanju ispuniti svoje obveze u pogledu temeljnih prava i da se previše oslanja na djelovanje država članica kada su migranti u nevolji jer Agenciji nedostaju unutarnje smjernice o izdavanju signala za hitne slučajeve, a promatrači za temeljna prava Agencije nisu uvijek dovoljno uključeni u odluke o izvanrednim situacijama te da od tragedije Adriana nije napravljeno dovoljno promjena kojima bi se spriječilo da se takvi incidenti ne ponove; podsjeća da je tijelo nadležno za davanje razrješnice opetovano isticalo te nedostatke u prethodnim rezolucijama o razrješnici te žali da se to pitanje nije riješilo; napominje da je Ombudsman pozvao Agenciju da otkloni uočene nedostatke, a Parlament, Komisiju i Vijeće da uspostave neovisno istražno povjerenstvo o tom pitanju;

23. pozdravlja odluku upravnog odbora Agencije od 20. srpnja 2022. kojom je ojačana suradnja i komunikacija među različitim tijelima Agencije, uključujući savjetodavni forum i službenika za temeljna prava, i to zahvaljujući pravilima prema kojima izvršni direktor Agencije i upravni odbor moraju obavijestiti savjetodavni forum o daljnjem postupanju na temelju preporuka savjetodavnog foruma i osigurati da se poduzmu mjere na temelju preporuka službenika za temeljna prava; nadalje pozdravlja donošenje standardnog operativnog postupka u 2022. u pogledu članka 46. Uredbe (EU) 2019/1896 i standardnog operativnog postupka u pogledu metoda rada povezanih s istražnim ovlastima službenika za temeljna prava;

24. pozdravlja to da su u skladu s preporukama u svrhu djelotvornosti agencije zadužene za granice, koja poštuje temeljna prava, te kako bi se poboljšala odgovornost, pravilnost i zakonitost svih aktivnosti Agencije, na temelju vanjskog postupka angažirana dodatna 22 promatrača za temeljna prava; podsjeća da bi svi promatrači za temeljna prava trebali biti zaposleni na razini AD, što je prije moguće i u okviru odgovarajućih postupaka; konstatira da će, na temelju ažuriranog mandata Agencije, u budućnosti postojati potreba za dodatnim promatračima za temeljna prava; pozdravlja činjenicu da je Ured za temeljna prava proveo 1 183 dana razmještaja posjetivši 50 zemalja, što je znatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu;

25. naglašava da izravno i neizravno sudjelovanje Agencije u aktivnostima upravljanja granicama i nadzora granica mora ići ruku pod ruku s poštovanjem temeljnih prava;

26. prima na znanje iz izvješća službenika za temeljna prava daljnje povećanje broja izvješća o ozbiljnim incidentima, sa 62 tijekom 2021. na 72 tijekom 2022., pri čemu su svi obuhvaćeni standardnim operativnim postupkom kako je izmijenjen 2021.; pohvaljuje službenika za temeljna prava za razvoj postupaka kojima se standardizira način na koji njegov ured ocjenjuje i obrađuje zaprimljene informacije o incidentima; konstatira da su 2022., kada je riječ o većini izvješća o ozbiljnim incidentima (38 od 72), glavni izvor informacija bili raspoređeni službenici Agencije, no da se službenik za temeljna prava oslanjao i na druge izvore informacija kao što su mediji (4 slučaja) i nevladine organizacije (10 slučajeva); podsjeća da je odgođena potrebna dodatna revizija standardnog operativnog postupka za mehanizam za izvješća o ozbiljnim incidentima; očekuje da Agencija provede preporuke službenika za temeljna prava navedene u njegovu godišnjem izvješću za 2022.;

27. prima na znanje iz izvješća službenika za temeljna prava da je 2022. službenik za temeljna prava zaprimio ukupno 69 pritužbi (porast u odnosu na 27 pritužbi 2021.); nadalje konstatira da je devet od tih pritužbi proglašeno dopuštenima (povećanje u odnosu na šest u 2021.), pozdravlja revidirana pravila o mehanizmu za podnošenje pritužbi koja je upravni odbor Agencije donio 2022. i kojima se predviđa unapređenje u pogledu rokova i odgovarajućeg daljnjeg postupanja; pohvaljuje službenika za temeljna prava za dodatne napore uložene u području povezanom s mehanizmom za podnošenje pritužbi, kao što su mjere za podizanje razine osviještenosti, i to npr. ažuriranjem informativnih materijala i aktivnosti izgradnje kapaciteta u obliku osposobljavanja raspoređenih službenika Agencije i lokalnih partnera tijekom posjeta operativnim područjima Agencije;

28. pohvaljuje Agenciju za napredak postignut u provedbi akcijskog plana za temeljna prava, u kojem je predviđeno 87 aktivnosti; prima na znanje iz izvješća službenika za temeljna prava da je 18 od tih aktivnosti u potpunosti provedeno (tj. nisu potrebne daljnje mjere), da su 62 aktivnosti u tijeku (tj. provode se sustavno i na kontinuiranoj osnovi), jedna se djelomično provodi, a šest aktivnosti kasni; žali zbog tih kašnjenja i poziva Agenciju da brzo ostvari napredak u pogledu preostalih mjera; u tom kontekstu podsjeća na važnu ulogu promatrača za temeljna prava, među ostalim u pogledu njihova pristupa operativnim područjima i bliske suradnje s operativnim osobljem Agencije, kao i napora koje ulažu u provedbu aktivnosti iz akcijskog plana za temeljna prava (među ostalim, br. 23, 63 i 83); pohvaljuje činjenicu da je standardni operativni postupak za uloge i odgovornosti promatrača za temeljna prava u operativnim aktivnostima Agencije dovršen i odobren; pozdravlja uspostavu, početkom 2022., mreže središnjih točaka za temeljna prava u svim odjelima Agencije radi razvoja stručnih znanja o temeljnim pravima u svim područjima djelovanja;

Učinkovitost i rezultati

29. pohvaljuje Agenciju za blisku suradnju i/ili dijeljenje resursa s raznim agencijama i drugim dionicima kao što su Komisija, države članice ili treće zemlje; ističe horizontalne koristi suradnje i usvajanja najboljih praksi te naglašava da zajedničke inicijative objedinjuju različite perspektive, smanjuju dupliciranje napora, poboljšavaju učenje i jačaju odnose među sudionicima; u tom smislu prima na znanje djelovanje Agencije u vezi s, među ostalim: pregovorima o obnovi radnih dogovora kojima se strukturira bilateralna suradnja s nekoliko agencija u području pravosuđa i unutarnjih poslova (PUP); premještanjem dijela njezina osoblja u agenciju eu-LISA za razdoblje 2022. 2024. za projekte povezane s EES-om i ETIAS-om te u Europol od 1. siječnja 2024. za projekte u području interoperabilnosti sustava Unije; i redovitim doprinosima Agencije godišnjim programima rada drugih agencija za potrebe usklađivanja aktivnosti;

30. posebno prima na znanje suradnju Agencije, preko trostranog radnog dogovora, s Europskom agencijom za kontrolu ribarstva (EFCA) i Europskom agencijom za pomorsku sigurnost (EMSA) u cilju koordinacije i dijeljenja resursa u različitim područjima kao što su razmjena informacija, usluge nadzora i komunikacije ili dijeljenje kapaciteta; pohvaljuje pokretanje višenamjenskih pomorskih operacija kojima se osigurava objedinjavanje različitih funkcija obalne straže u jednu operaciju koja je povezana s mandatima tih triju agencija i kojom se poboljšava međusektorska i prekogranična suradnja; pozdravlja činjenicu da je koncept višenamjenske pomorske operacije dodatno razvijen provedbom višenamjenske pomorske operacije *Black sea* od kolovoza do studenoga 2022. u suradnji s EFCA-om, EMSA-om i šest tijela iz Rumunjske i Bugarske; nadalje pozdravlja činjenicu da su se te tri agencije dogovorile da će 2023. proširiti provedbu koncepta višenamjenske pomorske operacije na Jadransko i Baltičko more;

31. podržava planove Agencije u pogledu projektiranja i izgradnje nove zgrade za njezino buduće sjedište (stalni prostori), s obzirom na to da će takva zgrada, za koju se očekuje da će ispunjavati najviše standarde održivosti, biti ekološki prihvatljiva tijekom cijelog svojeg životnog vijeka; konstatira da se natječajni postupak pokrenut u srpnju 2022. temelji na smjernicama za zelenu javnu nabavu; nadalje konstatira da je Agencija u tom kontekstu razvila koncept koji se temelji na ideji rada temeljenog na aktivnostima, pritom podupirući temeljna načela rada neovisnog o vremenu i lokaciji, raznolikosti radnih prostora i naglaska na suradnji među subjektima i razmjeni znanja, a koji će se najprije testirati u trenutačnim prostorima Agencije; poziva Agenciju da o ishodu tog testiranja i daljnjem postupanju u vezi s time obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;

32. konstatira da je Agencija u sklopu svojeg puta prema integraciji okolišne održivosti u sve svoje procese, politike i operacije, te u konačnici prema ugljičnoj neutralnosti do 2050., 2021. pokrenula, a 2022. objavila studiju pod nazivom „Zeleni plan i europska granična i obalna straža”, koja se uglavnom temelji na studijama primjera najbolje prakse u raznim međunarodnim organizacijama (npr. Europskoj središnjoj banci, francuskom Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu domovinske sigurnosti SAD-a itd.); sa zadovoljstvom primjećuje da je u izvješću utvrđeno deset različitih područja (među ostalim u pogledu održivosti operativnih aktivnosti u kojima zajednica europske granične i obalne straže ima najveći utjecaj na okoliš) s planovima za kratkoročnu, srednjoročnu i dugoročnu perspektivu; prima na znanje iz te studije da su okvir za upravljanje promjenama, sustavi izvješćivanja i upravljanja rizicima te provedba i certifikacija EMAS-a ključni za uspješnu preobrazbu koju Agencija nastoji ostvariti zajedno sa zajednicom europske granične i obalne straže;

33. konstatira da Agencija uključuje ekološke kriterije u svoje postupke javne nabave povezane s, primjerice, letovima, uslugama u pogledu hrane i stalnim prostorima Agencije; prepoznaje, međutim, da posebnosti nabave Agencije (npr. kupnja zaštitnih prsluka) ne omogućuju uvijek integraciju takvih kriterija; nadalje prima na znanje vanjski konzultantski projekt Agencije o tome kako uspostaviti polaznu vrijednost za mjerenje energetskog i ekološkog otiska osoblja i tehničke operativne opreme, kao i pilot-obuku u području eko-vožnje provedenu za skupinu članova stalnih snaga i uključivanje obuke za podizanje razine osviještenosti o praksama eko-vožnje u osnovnu obuku putem interneta za nove zaposlenike (stalne članove snaga);

Kadrovska politika

34. uvažava stalne napore Agencije i ključna poboljšanja u području zapošljavanja unatoč kašnjenjima; konstatira da je 31. prosinca 2022. plan radnih mjesta bio 88,46 % ostvaren (82 % za 2021.) i da je, od 1 300 pozicija privremenih djelatnika odobrenih u okviru proračuna Unije, zaposleno 1 150 privremenih djelatnika; povrh toga, konstatira da je za Agenciju radilo 723 ugovornih djelatnika (od kojih je 11 financirano iz vanjskog proračuna) i 190 upućenih nacionalnih stručnjaka (pri čemu je za Agenciju 2022. bilo odobreno 964 ugovornih djelatnika i 220 upućenih nacionalnih stručnjaka); pozdravlja povećanje (za oko 6,5 % u odnosu na 2021.), drugu godinu zaredom, stope popunjenosti Agencije zahvaljujući zapošljavanju 509 novih zaposlenika 2022., što je dovelo do neto povećanja ukupnog broja osoblja Agencije s 1 554 u 2021. na 2 063 u 2022., a posebno broja službenika stalnih snaga kategorije 1 s 595 u 2021. na 963 u 2022.; u tom kontekstu pozdravlja činjenicu da je zaposleno i u posao uvedeno 65 novih članova osoblja u odjelu za središnju jedinicu ETIAS-a, kao i 22 novih promatrača za temeljna prava, te je na dan 31. prosinca 2022. Agencija imala popunjena 44 radna mjesta promatrača za temeljna prava (46

od 1. rujna 2023.), čime se približila potpunoj provedbi proširenog mandata Agencije; nadalje konstatira da je od listopada 2022. Agencije imala skupinu od 60 promatrača prisilnog vraćanja iz 24 države članice Unije i zemalja pridruženih Schengenu, od kojih je pet bilo iz skupine promatrača za temeljna prava; pohvaljuje trend smanjenja godišnje stope slobodnih radnih mjesta Agencije po svim vrstama ugovora u stupu A i B;

35. duboko je zabrinut zbog raščlambe po spolu o kojoj je Agencija izvijestila za 2022. na razini višeg i srednjeg rukovodstva gdje je zaposleno 19 muškarca (79 %) i sedam žena (21 %), upravnog odbora gdje su zaposlena 54 muškarca (87 %) i 8 žena (13 %) i ukupnog osoblja Agencije gdje je zaposleno 1 473 muškaraca (71 %) i 590 žena (29 %); podsjeća na važnost rodne ravnoteže i poziva Agenciju da taj aspekt uzme u obzir kada ubuduće bude zapošljavala nove djelatnike i imenovala više i srednje rukovodstvo; traži od Komisije i država članica da uzmu u obzir važnost osiguravanja rodne ravnoteže pri imenovanju članova u upravni odbor Agencije; prima na znanje mjere i inicijative koje je Agencija poduzela kako bi poboljšala rodnu ravnotežu iz izvješća Agencije naslovljenog „Izvješće Frontexa o individualnom daljnjem postupanju u vezi s razrješnicom za proračun za 2021.” (dalje u tekstu „izvješće Agencije o daljnjem postupanju”); konstatira da je, unatoč tim naporima, cilj Agencije da na svim rukovodećim razinama ima najmanje 40 % podzastupljenog spola još uvijek daleko od ostvarenja; poziva Agenciju da se pozabavi tim problemom i da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o ostvarenom napretku; međutim, prima na znanje iz izvješća Agencije o daljnjem postupanju da se rodna ravnoteža prati i uzimanjem u obzir pet glavnih kategorija osoblja, od kojih za neke, poput rukovodećih radnih mjesta, skupine osoba raspoloživih za zapošljavanje (nacionalna tijela za izvršavanje zakonodavstva) čine uglavnom muškarci; međutim, prima na znanje iz tog izvješća da je Agencija u svibnju 2023. u kategoriji administrativnih pozicija postigla gotovo idealnu rodnu ravnotežu (417 muškaraca i 426 žena);

36. pozdravlja opsežne mjere i politike Agencije za borbu protiv uznemiravanja čiji temelj čine povjerljivi savjetnici (17 članova osoblja, od kojih 6 iz tima stalnih snaga), a čija je uloga ključna za zaštitu dostojanstva osoblja Agencije i sprečavanje psihološkog i seksualnog uznemiravanja; pozdravlja mjere, iz izvješća Agencije o daljnjem postupanju, koje su već provedene i one koje su u tijeku, kao i popis predloženih mjera, čiji je cilj osigurati nultu toleranciju prema seksualnom uznemiravanju u svim aktivnostima Agencije; poziva Agenciju da i dalje bude proaktivna i u potpunosti provede svoj akcijski plan u pogledu mjera protiv uznemiravanja; ističe da je to ključan element reforme organizacijske kulture Agencije i poziva Agenciju da redovito izvješćuje o napretku postignutom u tom pogledu;

37. sa zabrinutošću prima na znanje iz odgovora Agencije na pitanja Parlamenta za pisani odgovor da je 2022. prijavljen 31 anonimni slučaj uznemiravanja (psihološkog: 27 ili seksualnog: 4), od kojih su 22 zaključena u anonimnoj fazi, četiri slučaja bila su u procesu mirenja s navodnim uznemiravateljem, a pet ih je prebačeno u službeni postupak; nadalje konstatira da je 2022. otvoreno 11 slučajeva psihološkog (7) ili seksualnog uznemiravanja (4), od čega je pet slučajeva zaključeno nakon faze preliminarne procjene, a u šest slučajeva dane su preporuke u rasponu od pohađanja tečajeva za podizanje razine osviještenosti o sprečavanju uznemiravanja do raskida ugovora; poziva Agenciju da pažljivo analizira svaki otvoreni slučaj, primjenjujući pristup nulte tolerancije prema psihološkom, seksualnom ili bilo kakvom drugom uznemiravanju, te da brzo reagira kako bi oni koji su počinili te povrede odgovarali za svoja djela; prima na znanje, iz izvješća Agencije o daljnjem postupanju, zaključak Agencije o ponovljenoj istrazi u vezi s tragičnom smrću člana osoblja 2020., prema kojem nije bilo dokaza o uznemiravanju te se stoga ne može utvrditi da je postojala izravna ili neizravna veza između samoubojstva navodne žrtve i radnog okruženja;

38. pohvaljuje Agenciju za velik broj osposobljavanja koje je 2022. ponudila svojem osoblju; u tom pogledu konstatira da je Agencija organizirala 21 tečaj specijalizacije za stalne snage kategorije 1 (1 194 sudionika), 15 različitih tečajeva za stalne snage kategorija 2 i 3 (s više od 1 450 sudionika), 34 tečaja za različite kategorije službenika (gotovo 4 000 sudionika) i prošireni program osnovnog osposobljavanja za 325 službenika stalnih snaga, pri čemu su aspekti temeljnih prava, uključujući zaštitu podataka, i dalje bili središnji elementi osposobljavanja; nadalje prima na znanje donošenje „Povelje o raznolikosti i uključivosti” i niz mjera koje je Agencija poduzela za integraciju osoba s invaliditetom i poboljšanje dobrobiti osoblja i ravnoteže između poslovnog i privatnog života;

39. sa zabrinutošću prima na znanje informacije koje je pružio Europski ombudsman o službenicima stalnih snaga Agencije koji su bili u stanju pripravnosti prije 5. listopada 2022., a za što nisu primili nikakvu financijsku naknadu; u tom je kontekstu zabrinut zato što je, zbog nedostatka dodatnih informacija i odgovarajućih istraga, Ombudsman zaključio da je i dalje nejasno zašto Agencija smatra da ne postoji pravna osnova za izvršenje potrebnih plaćanja; apelira na Agenciju da osnuje posebnu radnu skupinu u cilju prikupljanja i provjere svih izjava o stanjima pripravnosti prije 5. listopada 2022. te da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o napretku postignutom u tom području;

40. pozdravlja korake koje je Agencija poduzela kako bi se prošao proces tranzicije radi poboljšanja kulture upravljanja i promicanja dobrobiti osoblja; poziva novu upravu da nastavi s dubokom reformom organizacijske kulture Agencije;

Javna nabava

41. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda primjedbu o povećanju vrijednosti ugovora (sa 79 000 EUR na 502 900 EUR preko četiri izmjene) iznad granice (50 %) dopuštene Financijskom uredbom (članak 172. stavak 3. točka (a) podtočka iii.); konstatira da je povećanje dovelo do plaćanja od kojih je 384 000 EUR nepravilno; u tom kontekstu prima na znanje iz odgovora Agencije da su, kako se ne bi odgodilo zapošljavanje stalnih snaga, bile potrebne iznimke od pravila koje su evidentirane u registar iznimaka i neusklađenosti Agencije;

42. konstatira da je Agencija 2022. objavila 53 otvorena natječaja, od kojih je 20 rezultiralo potpisanim ugovorima ukupne vrijednosti 140,5 milijuna EUR, a 25 ih je još uvijek u tijeku, s procijenjenom vrijednošću od 486,51 milijuna EUR; nadalje konstatira da je Agencija provela 33 postupka za ugovore niske i srednje vrijednosti (o kojima je pregovarala s troje odnosno petero kandidata) ukupne vrijednosti 3,4 milijuna EUR, od kojih su 2022. za 20 od 33 postupaka potpisani ugovori ukupne vrijednosti 2,03 milijuna EUR, dok ih je četiri još u tijeku, a njihova ukupna vrijednost iznosi 524 000 EUR; nadalje konstatira da je Agencija 2022. provela 228 postupka za ugovore vrlo male vrijednosti (o kojima se pregovaralo s jednim kandidatom) ukupne vrijednosti 1,62 milijuna EUR; naposljetku konstatira da je tijekom 2022. provedeno 1 116 postupaka u okviru postojećih okvirnih ugovora ukupne vrijednosti 188,9 milijuna EUR, pri čemu je 983 postupaka rezultiralo potpisivanjem posebnih ugovora ili narudžbenica ukupne vrijednosti 153,4 milijuna EUR, dok su 32 postupka ukupne vrijednosti 16,6 milijuna EUR još u tijeku; konstatira smanjenje ukupne vrijednosti dovršenih postupaka javne nabave za približno 15 %, s 406,9 milijuna EUR 2021. na 348,5 milijuna EUR 2022.;

43. pohvaljuje napore koje je Agencija tijekom 2022. uložila kako bi osigurala strateški važne ugovore u područjima koji sežu od pružanja usluga privremenog osoblja do pružanja usluga za geografski informacijski sustav, geoprostorne obavještajne podatke i obavještajne podatke iz snimaka; konstatira da je postignut znatan napredak u ključnim postupcima javne nabave za znatne iznose u pogledu stalnih prostora Agencije (140 milijuna EUR), pružanja usluga povezanih s putovanjima (666 milijuna EUR) te usluga povezanih s infrastrukturom i softverom (32 milijuna EUR);

44. prima na znanje izvještaj Agencije o poboljšanom planiranju i praćenju godišnjeg plana nabave; poziva Službu za unutarnju reviziju da taj plan uključi u svoje buduće revizije;

Postupanje u slučaju sukoba interesa i njihovo sprečavanje te transparentnost

45. sa zadovoljstvom primjećuje da su životopisi i izjave o financijskim interesima članova upravnog odbora Agencije i njezinog izvršnog rukovodstva objavljeni na internetskim stranicama Agencije; nadalje konstatira da je 2022. obrađeno pet slučajeva zviždanja, od kojih su tri slučaja zatvorena ili zaključena u preliminarnoj fazi procjene, a dva su trenutačno pod istragom OLAF-a; poziva zainteresirane strane i Agenciju da osiguraju potpunu suradnju s OLAF-om tijekom istraga; naposljetku konstatira da 2022. nije bilo istraga slučajeva sukoba interesa;

46. prima na znanje iz odgovora Agencije na pitanja Parlamenta za pisani odgovor da Agencija radi na politici praćenja sukladnosti aktivnog i bivšeg višeg osoblja Agencije u području situacija „rotirajućih vrata”; poziva Agenciju da o napretku ostvarenom u tom području obavještava tijelo nadležno za davanje razrješnice; ponovno poziva Agenciji da i za članove svojeg upravnog odbora uspostavi načela, postupke i posebne mehanizme za rješavanje sukoba interesa tih članova i situacija „rotirajućih vrata”;

47. prima na znanje odgovor tijelu nadležnom za davanje razrješnice u kojem se navode informacije o kontaktima i sastancima registriranima i dokumentiranima u registru transparentnosti Agencije tijekom 2022.; prima na znanje razne sastanke (Dani industrije) Agencije na kojima su poduzeća iz sektora dobila priliku predstaviti svoje proizvode i usluge koje mogu poduprijeti aktivnosti upravljanja granicama i potaknuti dijalog između zajednice europske granične i obalne straže i sektora; konstatira da je Agencija u okviru Dana industrije za 2022. zaprimila 277 prijedloga rješenja, pozvala 88 poduzeća da predstave svoje tehnologije i organizirala internetske sastanke na kojima su razmijenjene informacije o 175 rješenja; pozdravlja činjenicu da je popis poduzeća koja su sudjelovala objavljen na internetskim stranicama Agencije;

48. prima na znanje iz konsolidiranog godišnjeg izvješća o radu Agencije da je ured Agencije za transparentnost obradio znatno veći broj zahtjeva za javni pristup dokumentima (469), što predstavlja povećanje od gotovo 34 % u odnosu na prethodnu godinu; nadalje konstatira da je 2022. uspostavljena internetska stranica s javnim registrom dokumenata Agencije s oko 1 900 ključnih dokumenata; prima na znanje zaključke Europskog ombudsmana iz istrage na vlastitu inicijativu (predmet OI/2022/PB) da Agencija sustavno predugo obrađuje zahtjeve za javni pristup dokumentima, posebno kad je riječ o velikom broju dokumenata i kad Agencija smatra da je zahtjev neprecizan, te da se u tom slučaju radi o nepravilnosti u postupanju; žali zbog toga što Agencija nije prihvatila preporuku Ombudsmana i poziva je da zahtjeve za javni pristup dokumentima prioritetno počne obrađivati što brže i transparentnije;

49. prepoznaje opću pretpostavku neobjavljivanja javnog pristupa dokumentima koji se odnose na istrage OLAF-a koje su u tijeku ([4]); ponavlja međutim svoj poziv da se izvješća OLAF-a o Agenciji objave u slučajevima kada postoji prevladavajući javni interes za objavom te da se, u svim slučajevima, relevantnim zastupnicima u Parlamentu omogući pristup tim izvješćima u razumnom vremenskom razdoblju kako bi mogli učinkovito provoditi demokratski nadzor i pozvati Agenciju na odgovornost za njezine postupke; vjeruje da je postojeća pravila potrebno revidirati kako bi se zajamčilo da Parlament u svojoj ulozi oblikovatelja politike i suzakonodavca bude u potpunosti informiran, posebno u pogledu njegovih proračunskih ovlasti;

50. prima na znanje istragu Ombudsmana o odbijanju Agencije da odobri javni pristup izvješću njezina službenika za temeljna prava o operaciji Agencije u Albaniji (predmet 652/2023/VB) ([5]);

51. podsjeća na odluku Europskog ombudsmana iz istrage na vlastitu inicijativu (predmet OI/4/2021/MHZ) o tome poštuje li Agencija svoje obveze u pogledu temeljnih prava; u tom kontekstu podsjeća da Agencija ima obvezu osigurati proaktivnu transparentnost kako je navedeno u članku 114. stavku 2. Uredbe (EU) 2019/1896; poziva Agenciju da finalizira provedbu svih preporuka Ombudsmana; prima na znanje iz izvješća Agencije o daljnjem postupanju da je u tijeku rad na spajanju triju kodeksa ponašanja (dva u pogledu operativnih područja i jednog koji se primjenjuje na cjelokupno osoblje Agencije) u jedan kodeks ponašanja koji obuhvaća posebne odredbe za operativna područja; traži od Agencije da o napretku ostvarenom u tom području obavještava tijelo nadležno za davanje razrješnice;

52. uvažava informativnu napomenu Agencije od 27. lipnja 2022. o mjerama koje je poduzela uprava Agencije tijekom prijelaznog razdoblja, posebno o njezinim nastojanjima da ojača postupke koji su potrebni za dobro upravljanje i odgovornost u organizaciji jačanjem transparentnosti, proaktivnom komunikacijom i suradnjom s unutarnjim i vanjskim dionicima; pozdravlja inicijativu Agencije u pogledu operativnog sažetka kojim će se javnost na sveobuhvatan način obavještavati o njezinim operativnim aktivnostima; poziva novo vodstvo da poduzme reforme koje su potrebne u području transparentnosti i učinkovitosti unutarnjih postupaka te da poveća odgovornost prema Parlamentu i Vijeću u skladu s primjenjivim pravnim okvirom;

Unutarnja kontrola

53. pozdravlja odluku Agencije da, u poboljšanom formatu, izdaje tromjesečno izvješće upućeno FSWG-u o trenutačnom stanju provedbe preporuka različitih nadzornih tijela; potvrđuje primitak tog izvješća za treće tromjesečje 2023. (dalje u tekstu „izvješće za treće tromjesečje 2023."); u tom kontekstu pohvaljuje znatan napredak koji je Agencija ostvarila u provedbi 36 od 42 preporuke FSWG-a; konstatira, iz izvješća za treće tromjesečje 2023., stope provedbe preporuka i/ili potrebnih mjera zatraženih od strane FWSG-a (91 %), FRaLO-a (87 %), Ombudsmana (79 %) i OLAF-a (54 %); prima na znanje ulogu Ureda za inspekciju i kontrolu Agencije u pružanju potpore za provedbu tih preporuka putem funkcija za vezu i koordinacijskih zadaća; nadalje prima na znanje iz izvješća za treće tromjesečje 2023. da je 10 preporuka Službe za unutarnju reviziju (koje obuhvaćaju ukupno 32 mjere) i dalje otvoreno, od čega je 21 mjera označena kao vrlo važna, a niti jedna kao kritična; nadalje pohvaljuje napredak koji je Agencija ostvarila u rješavanju preostalih otvorenih preporuka koje proizlaze iz tematskih izvješća Revizorskog suda br. 22/2020 (preporuka br. 2) i br. 8/2021 (preporuke 1., 2. i 4.); ponovno poziva Agenciju da se u potpunosti uhvati u koštac sa svim neriješenim preporukama i povezanim mjerama, među ostalim u pogledu relevantnih opažanja Revizorskog suda koja proizlaze iz godišnjih revizijskih izvješća Revizorskog suda iz prethodnih godina (2015., 2016., 2018., 2019., 2020. i 2021.); poziva Agenciju da nastavi redovito obavješćivati tijelo nadležno za davanje razrješnice o napretku postignutom u tim pitanjima;

([4]) Opći sud izjavio je da bi „opći pristup, na temelju Uredbe br. 1049/2001, dokumentima iz OLAF-ova spisa, dok je OLAF-ov istražni postupak još u tijeku, u načelu ugrozio učinkovito provođenje istrage". Opći sud, presuda u predmetu T-110/15 od 26. svibnja 2016., IMG/Komisija, točka 33., ECLI:EU:T:2016:322.

([5]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/hr/177520.

54. sa zabrinutošću prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda niz opažanja koja upućuju na nedostatke u sustavima upravljanja i unutarnje kontrole Agencije u području upravljanja javnom nabavom i ugovorima, postupaka zapošljavanja i delegiranja ovlasti dužnosnicima za ovjeravanje na osnovi delegiranja; duboko je zabrinut zbog toga što je Revizorski sud drugu godinu zaredom iznio opažanja u području nabave usluga povezanih s putovanjima, pri čemu su iznosi o kojima je riječ znatni; naglašava da je iznimno važno da se Agencija pri izvršenju sredstava Unije pridržava načela dobrog financijskog upravljanja, kako je utvrđeno u Financijskoj uredbi, uzimajući u obzir da se Agencija nalazi na vrhu decentraliziranih agencija Unije po godišnjem proračunu Agencije, koji se od 2019. više nego udvostručio;

55. sa zabrinutošću prima na znanje iz Priloga 12. konsolidiranom godišnjem izvješću o radu Agencije primjedbe bivšeg privremenog izvršnog direktora (trenutačno zamjenika izvršnog direktora za upravljanje stalnim snagama) prema kojima je, u pogledu ugovora o uslugama smještaja i putovanja za službenike stalnih snaga, tijekom 2021. navodno bilo slučajeva previsokih cijena, plaćanja izvršenih bez popratne dokumentacije i nepružanja ugovornih usluga;

56. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda primjedbu u vezi sa znatnim rizikom od prekomjerne naplate kad je riječ o plaćanjima za usluge putovanja (okvirni ugovor u iznosu od 30 milijuna EUR), posebno za smještaj, s obzirom na to da računi koje je izdala putnička agencija nisu bili potkrijepljeni stvarnim računima hotela, nego ih je izdalo društvo kći putničke agencije; poziva Agenciju da poboljša svoje unutarnje kontrole na način da relevantne račune izdaje stvarni pružatelj usluge;

57. nadalje konstatira da postoji rizik da plaćanja povezana s troškovima putničke agencije možda nisu točna jer se u sklopu informacija u sustavu Agencije za upravljanje troškovima putovanja stvarni plaćeni troškovi ne povezuju s troškovima putničke agencije, koji se prijavljuju i obrađuju odvojeno od onih koje plaća osoblje na službenom putovanju; razumije, iz odgovora Agencije, razlog zbog kojeg postoje nepodudarnosti između sustava MiPS i računovodstvenog sustava (ABAC) te da, prema mišljenju Agencije, ne postoji rizik od isplate pogrešnih iznosa;

58. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda, drugu godinu zaredom, opažanje o nedostatku u pogledu unutarnje kontrole Agencije u području postupaka zapošljavanja; u tom kontekstu konstatira da su 2022. u postupku zapošljavanja privremenog osoblja članovi odbora za odabir koristili pojedinačno bodovanje umjesto primjene sporazumne metode kako je utvrđeno internim pravilima Agencije; žali zbog ponavljanja takve manjkavosti unatoč tome što je Agencija u siječnju 2022. donijela nova provedbena pravila s jasnijim uputama za članove odbora za odabir kako bi se osigurala dosljednija procjena i usklađeni postupci; pozdravlja predanost Agencije tome da se da pravilima prema kojima se razmatra samo jedno završno izvješće o evaluaciji oko kojeg su se članovi odbora za odabir usuglasili, a ne uzimajući u obzir njihove pojedinačne ocjene, obuhvati i zapošljavanje privremenog osoblja; poziva Agenciju da ojača primjenu novih pravila i svojih unutarnjih kontrola u području postupaka zapošljavanja;

59. prima na znanje procjenu sustava unutarnje kontrole Agencije provedenu 2022.; prima na znanje zaključak procjene o tome da je sustav unutarnje kontrole uspostavljen i da učinkovito funkcionira, pri čemu su u nekim područjima potrebna poboljšanja u pogledu sastavnica „Kontrolno okruženje” (posebno načelo 1. naslovljeno „Pokazivanje predanosti integritetu i etičkim vrijednostima”), „Kontrolne aktivnosti” (posebno točka 10.5. naslovljena „Identificirane osjetljive pozicije”) i „Informacije i komunikacija” (posebno točka 15.1. naslovljena „Vanjska komunikacija”); primjećuje sveukupno poboljšanje rezultata u pogledu načela u svih pet sastavnica sustava unutarnje kontrole iz 2022. u odnosu na 2021.;

60. sa zadovoljstvom konstatira jačanje unutarnjeg nadzora Agencije 2022. zahvaljujući osnivanju Odjela za unutarnju reviziju i donošenju poglavlja o unutarnjoj reviziji; pozdravlja činjenicu da je voditelj Odjela za unutarnju reviziju preuzeo svoje dužnosti 2023. te da je upravni odbor već usvojio prvi godišnji revizijski plan Odjela za unutarnju reviziju;

61. podsjeća na preporuku iz izvješća Revizorskog suda iz 2018. da bi Agencija trebala donijeti i provesti politiku za osjetljiva radna mjesta; prima na znanje da je Agencija izvijestila o pripremama za odluku o takvoj politici, koja je u međuvremenu i usvojena (krajem 2023.);

Ostale primjedbe

62. konstatira da su mišljenja Europskog nadzornika za zaštitu podataka (EDPS) o odlukama upravnog odbora Agencije 68/2021 i 69/2021 bila negativna; konstatira da je Agencija izradila plan provedbe kako bi odgovorila na sve preporuke EDPS-a u tom pogledu; nadalje konstatira da su te odluke upravnog odbora izmijenjene i prilagođene nakon redovitih sastanaka i neformalnih razmjena mišljenja službenika Agencije za zaštitu podataka s osobljem EDPS-a, kao i uzimajući u obzir revizijsko izvješće EDPS-a objavljeno 24. svibnja 2023. (dalje u tekstu „revizijsko izvješće"); konstatira da je u revizijskom izvješću provjerena usklađenost obrade osobnih podataka koju Agencija provodi u kontekstu zajedničkih operacija s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) i relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2019/1896; u tom kontekstu nadalje konstatira da je u revizijskom izvješću utvrđeno 36 formalnih nalaza i da su izdane 32 preporuke u pogledu, među ostalim, provjere osoba i informativnih razgovora, aranžmana u pogledu zajedničkih upravitelja, niske pouzdanosti informacija koje se upotrebljavaju za izradu analiza rizika i provedbe integrirane i zadane zaštite podataka; sa zabrinutošću prima na znanje iz revizijskog izvješća da nalazi EDPS-a također upućuju na to da je Agencija prekršila više članaka pravne osnove primjenjive na Agenciju (Uredba (EU) 2018/1725, Uredba (EU) 2019/1896 i odluka upravnog odbora br. 58/2015) time što nije procijenila strogu nužnost razmjene paketa podataka s Europolom radi izvršavanja njegova mandata, na temelju čega je EDPS pokrenuo istragu koja može dovesti do poduzimanja izvršnih mjera; žali zbog toga što je EDPS nakon revizije utvrdio šest slučajeva u kojima je Agencija dostavila Europolu osobne podatke koji se odnose na osoblje nevladinih organizacija, pri čemu je potrebno dodatno istražiti zakonitost takvog postupanja; poziva Agenciju da postupi na temelju svih preporuka unutar rokova za provedbu koje je EDPS odredio u svojem revizijskom izvješću te da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o razvoju događaja u tom pogledu;

63. pozdravlja činjenicu da je tijekom posljednje dvije godine u Agenciji došlo do znatnih promjena u upravljanju, što se, među ostalim, odnosi na imenovanje novog zamjenika službenika za temeljna prava, novog predsjednika upravnog odbora, dva nova zamjenika izvršnog direktora i imenovanje novog izvršnog direktora; prima na znanje izradu akcijskih planova s nacionalnim tijelima kako bi se ispravili stari i aktualni propusti;

64. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 11. travnja 2024. ([7]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

([6]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br.45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

([7]) Usvojeni tekstovi od tog datuma, P9_TA(2024)0280.